

НЕВРОКОПСКА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „ДИМИТЪР ТАЛЕВ”

гр. Гоце Делчев, бул. “Гоце Делчев” № 36, тел.: 0884280707

e-mail: info-102001@edu.mon.bg, www.npg.bg

УТВЪРЖДАВАМ,

Директор: /п/
/ Мария Георгиева/

ПРОГРАМА

ЗА

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

В НПГ „ДИМИТЪР ТАЛЕВ“

през учебната 2024/2025 г.

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет /Протокол № 18/13.09.2023 г./ и утвърден със Заповед на директора № РД 08-2450 / 13.09.2024г.

**Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване
на децата и учениците от уязвими групи**

ВЪВЕДЕНИЕ

Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока:

Изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на ученици със специални образователни потребности;
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;

Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи

- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2021-2030 г.
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Стандарт за приобщаващото образование.

Настоящата училищна програма има за цел да защити и правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане”, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

НПГ „Димитър Талев“ е институция която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група на НПГ „Димитър Талев“ гр. Гоце Делчев под ръководството на директора – Мария Георгиева. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА.

През последните години се създава се една пъстра картина ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за

Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи

толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- ✓ интеркултурното образование,
- ✓ умението за общуване с представители на различни култури,
- ✓ съзнателно изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образуват и квалифицират за учители, за да имат пряко участие в образованието на децата.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

**Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване
на децата и учениците от уязвими групи**

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на учениците със специални образователни потребности в общообразователните училища, която да включва:

- а/ достъпна архитектурна среда
- б/ екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на учениците
- в/ диагностична и консултативна дейност
- г/ специални учебно-технически средства и апаратура
- д/ индивидуални образователни програми
- е/ учебни програми по специалните учебни предмети и други.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на учениците със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за ученици със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности – учители, ученици и родители.
- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности в детските градини и

общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

**Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване
на децата и учениците от уязвими групи**

1. Пълноценна социализация на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.
5. Образователна интеграция на ученици от уязвими групи, включително на търсеци или получили международна закрила имигранти.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
3. Работа с родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо учениците от различни етноси, ученици с увреждания и специални образователни потребности.
4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора с висше образование от етническите малцинства като учители.
5. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с ученици в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.

**Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване
на децата и учениците от уязвими групи**

6. Назначаване на „помощник на учителя“ и „помощник-възпитатели“ от директора на училището, където има необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности с ученици със специални образователни потребности и от етническите малцинства.
7. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
8. Идентифициране на специфичните потребности на ученици от уязвими групи и осигуряване на подкрепа.
9. Осигуряване на достъпна архитектурна среда за ученици с увреждания. Създаване на образователна среда с пространства, които поощряват взаимодействието и комуникацията между учениците.
10. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за ученици от етническите малцинства, включително на търсещи или получили международна закрила имигранти.
11. Осигуряване на подходяща езикова подкрепа за ученици, които имат затруднения при езиковата комуникация
12. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на ученици, за които той не е майчин.
13. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
14. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
15. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.
16. Създаване на условия за развитие на талантливите ученици с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на деца с увреждания.

**Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване
на децата и учениците от уязвими групи**
